

Gorzów Wlkp., dnia 14 listopada 2019 r.

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.10.2019.JKed

Pani
Elżbieta Colle
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
Sulechów

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 ze zm. i z 2019 r. poz. 1464) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 25.09.2019 r. i 08.10.2019 r. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie (ul. Jana Pawła II 52, 66-100 Sulechów) w zakresie przyznawania świadczeń wychowawczych, terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych za okres od 1 lipca 2019 r. do 31 sierpnia 2019 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Joanna Kędzior* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 214-1/2019 z dnia 19 września 2019 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Wioletta Suska-Antkowiak* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 214-3/2019 z dnia 19 września 2019 r. - członek zespołu kontrolnego,
- *Paweł Mazurowski* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 214-2/2019 z dnia 19 września 2019 r. - członek zespołu kontrolnego

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 19 września 2019 r. (znak: PS-V.431.10.2019.JKed).

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, po rozpoznaniu zastrzeżenia wniesionego przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie, pismem z dnia 28 października 2019 r. znak: PS.ŚR.080.1.2019 do projektu wystąpienia pokontrolnego na podstawie art. 40 ustawy o kontroli w administracji rządowej, uwzględniono podniesione zastrzeżenie dotyczące braku upoważnienia jednego z pracowników Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych. Analizując powyższe dokonano ponownego opisu przytoczonej sytuacji w części 1 wystąpienia pokontrolnego.

Jednostka kontrolowana realizowała zadanie zlecone na podstawie:

- Upoważnienia Nr 0052.64.2019 Burmistrza Sulechowa z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań, rozstrzygnięć, w tym wydawania decyzji oraz przekazywania informacji w sprawach świadczeń wychowawczych;
- Upoważnienia Nr 0052.65.2019 Burmistrza Sulechowa z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań, rozstrzygnięć, w tym wydawania decyzji oraz przekazywania informacji w sprawach świadczeń wychowawczych;
- Upoważnienia Nr 0052.6.2019 Burmistrza Sulechowa z dnia 18 lutego 2019 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych;
- Upoważnienia Nr 0052.31.2016 Burmistrza Sulechowa z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego,
- Upoważnienia Nr 0052.30.2016 Burmistrza Sulechowa z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego,
- Upoważnienia Nr 0052.28.2016 Burmistrza Sulechowa z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego,
- Upoważnienia Nr 0052.29.2016 Burmistrza Sulechowa z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego,
- Upoważnienia Nr 0052.12.2018 Burmistrza Sulechowa z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych,
- Uchwały Nr XXV.220.2005 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie zmienionej Uchwałą nr 0007.218.2012 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 18 września 2012 r. w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie, Uchwałą nr 0007.387.2013 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie, Uchwałą 0007.75.2015 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie oraz Uchwałą 0007.195.2016 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie;
- Zarządzenia Nr 0112.9.2018 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie z dnia 8 października 2018 r., w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie.

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższych zadań w okresie objętym kontrolą sprawował Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie, który posiadał upoważnienie z nr 0052.64.2019 Burmistrza Sulechowa z dnia 5 lipca 2019 r. oraz pełnomocnictwo nr 2 z dnia 5 marca 2003r.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych, terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości - oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia wychowawcze, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia wychowawcze oraz czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie wychowawcze próbowano ustalić:

1. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń wychowawczych posiada stosowne upoważnienie?*

Z wyjaśnień wniesionych, w dniu kontroli, przez Dyrektora OPS w Sulechowie wynika, iż zadania wynikające z ustawy w okresie kontrolowanym realizuje 6 osób. Wskazane pięć osób posiada stosowne upoważnienia (upoważnienia w aktach kontroli) do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych. Jedna ze wskazanych osób uczestniczących w realizacji ustawy została zatrudniona w związku z przewidywaną przez Dyrektora zwiększoną liczbą potencjalnych świadczeniobiorców i wnioskodawców w lipcu 2019 r., tj. w momencie zmiany przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zgodnie z pismem Dyrektora jednostki nowy pracownik nie brał udziału w przygotowywaniu informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego ani projektów decyzji ani sporządzaniu list wypłat. Wykonywał czynności techniczne, nie wykraczające poza czynności kancelaryjne nie wymagające upoważnienia do prowadzenia postępowań.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora jednostki - do prowadzenia postępowań, rozstrzygnięć, w tym wydawania decyzji oraz przekazywania informacji w sprawach świadczeń wychowawczych upoważnienia posiadają Dyrektor i pracownik OPS w Sulechowie (upoważnienia w aktach kontroli).

Zatem wszyscy pracownicy Ośrodka prowadzący postępowanie w sprawie świadczeń wychowawczych w okresie kontrolowanym posiadali upoważnienie, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

2. Zasadność przyznawania świadczenia wychowawczego.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana przyznawała świadczenia wychowawcze zgodnie z obowiązującymi przepisami?*

Z danych przekazanych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z zakresu świadczenia wychowawczego za sierpień 2019 r. wynika, że w jednostce kontrolowanej

w sierpniu br. świadczenie wychowawcze przysługiwało dla 3.908 dzieci. Ogółem w sierpniu br. w gminie wypłacono 4.423 świadczenia wychowawcze (w tym 3.598 za bieżący miesiąc) – łącznie na kwotę 2.202.333 zł (w tym należnych za bieżący miesiąc – na kwotę 1.793.195 zł). W gminie wypłacono 4 świadczenia w formie rzeczowej. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na ostatni dzień miesiąca sierpnia wyniósł 25.237 zł.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 31 rodzin pobierających świadczenie wychowawcze (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2019 r., co 94 teczkę z listy osób, którym w sierpniu 2019 r. wypłacono świadczenia wychowawcze. Łącznie osoby te pobierały świadczenie wychowawcze na 45 dzieci, w tym:

- dla 32 dzieci, na które świadczenie przyznane było na mocy decyzji administracyjnych wydanych przed zmianą przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która zaczęła obowiązywać od 1 lipca 2019 r.
- dla 13 dzieci, na które świadczenie wychowawcze zostało przyznane na podstawie wniosków złożonych od 1 lipca 2019 r. tj. po zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dokonanej ustawą z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 924)

Stwierdzono, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Skontrolowane decyzje (podjęte przed zmianą przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która weszła w życie 1 lipca 2019 r.) oraz informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego (podjęte po 1 lipca 2019 r. tj. po wejściu w życie zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci) wydano w oparciu o kompletne wnioski.

Reasumując - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie przeprowadził postępowania w sprawie przyznania świadczeń wychowawczych z należytą starannością, przyznając świadczenia osobom wychowującym dziecko zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

3. Terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Liczba wydanych informacji o przyznaniu świadczenia w stosunku do liczby informacji skontrolowanych.*

Miernik 2: *Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w stosunku do liczby skontrolowanych informacji o przyznaniu świadczenia.*

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 31 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2019 r.), którym w sierpniu br. wypłacono świadczenia wychowawcze. Średni czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku wynosił:

- 45,8 dni w przypadku wniosków złożonych w 2018 r., tj. w trakcie obowiązywania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przed zmianą dokonaną 1 lipca 2019 r. (wówczas terminy określone w przepisach stanowiły, że wnioski złożone do końca sierpnia 2018 r. powinny zostać rozpatrzone i świadczenie powinno być

wypłacone do 31 października 2018 r., a złożone we wrześniu 2018 r. powinny być rozpatrzone, a świadczenie wypłacone do 30 listopada 2018 r.). W trzech przypadkach stwierdzono, że decyzja o przyznaniu świadczenia wydana została z kilkudniowym przekroczeniem terminu określonego w przepisach ustawy obowiązujących przed zmianą dokonaną od 1 lipca 2019 r. – rozpatrzenie 3 wniosków złożonych w sierpniu 2018 r. miało miejsce 2, 6 i 10 listopada 2018 r.

Świadczenia przyznane na mocy decyzji administracyjnych zostały wypłacone w sierpniu 2019 r. zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie i decyzjach (do końca miesiąca).

- 24 dni w przypadku wniosków złożonych od 1 lipca 2019 r., tj. w trakcie obowiązywania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2019 r. (zgodnie z brzmieniem przepisów ustawy zmienionej od 1 lipca 2019 r. wnioski złożone w okresie lipiec – sierpień 2019 r. muszą być rozpatrzone do końca października 2019 r.

Wszystkie skontrolowane informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego rozpatrzone zostały w terminie określonym w przepisach ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2019 r.

Wypłaty świadczeń wychowawczych przyznanych na podstawie skontrolowanych wniosków złożonych od 1 lipca 2019 r. nastąpiły zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie i informacjach o przyznaniu świadczenia (do końca miesiąca).

4. Prawidłowość sporządzania sprawozdawczości.

Kryterium: legalność i rzetelność.

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana rzetelnie, prawidłowo i terminowo sporządzała sprawozdania z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego?*

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdanie o symbolu SW-G zamieszczone w CAS sporządzone za sierpień, wg stanu na 31 sierpnia 2019 r., z terminem przekazania do wojewody do 10. września 2019 r. Z historii zmian sprawozdania, wynika że OPS w Sulechowie przekazał przedmiotowe sprawozdanie za pośrednictwem CAS terminowo, tj. 10 września 2019 r. o godz. 07:55.

Dane przedstawione w sprawozdaniu za sierpień 2019 r. w trakcie kontroli zostały poddane analizie w zestawieniu z przedłożonymi raportami – rejestrami złożonych w sierpniu 2019 r. wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i rejestrem wydanych w sierpniu 2019 r. informacji o świadczeniu wychowawczym. W sprawozdaniu jednostka kontrolowana podała, że do 31 sierpnia 2019 r. złożono 689 wniosków. Z przedłożonego kontrolującym rejestru wniosków (wygenerowanego 07.10.2019 r.) wynika, że w sierpniu 2019 r. złożono 843 wnioski. Różnica 154 wniosków nieuwzględnionych w sprawozdaniu wynika, jak podaje w wyjaśnieniach Dyrektor OPS w Sulechowie, z tego, że na dzień tworzenia sprawozdania nie wszystkie złożone w formie papierowej wnioski były wprowadzone do systemu. W sprawozdaniu jednostka kontrolowana podała, że do 31 sierpnia 2019 r. wydano 995 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego. Kontrolującym przedłożono raport wydanych w sierpniu informacji o świadczeniu wychowawczym (1.013 pozycji). Po odliczeniu z rejestru 17 decyzji o zakończeniu postępowania, 2 decyzji odmownych i 1 o żądaniu zwrotu – niezgodność ze sprawozdaniem dotyczy 2 informacji wykazanych w sprawozdaniu, a nie wykazanych w raporcie. Zgodna jest liczba decyzji odmawiających w sierpniu 2019 r. prawa do świadczenia wychowawczego (2) z raportem przedłożonym kontrolującym.

Liczbę wypłaconych świadczeń wychowawczych – 4.420 (w tym 56 świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) i kwotę poniesionych wydatków na wypłatę tych świadczeń – 2.202.333 zł (w tym 27.071 zł w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego), wykazanych w analizowanym sprawozdaniu kontrolujący zestawili z przedłożonymi przez OPS w Sulechowie 15 listami wypłat świadczeń wychowawczych. Kontrolującym przedłożono listy wypłat świadczeń wychowawczych, wypłaconych do 31 sierpnia 2019 r. opiewających łącznie na kwotę 2.201.037,33 zł. Różnica między kwotą wykazaną w sprawozdaniu a sumą wynikającą z list wypłat wynosi 1.295,67 zł. W wyjaśnieniu złożonym przez Dyrektora OPS podano, że różnica ta wynika z potrąceń zrealizowanych z listy świadczeń wychowawczych (1.000 zł – potrącenia na rzecz nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i 295 zł – potrącenia na rzecz nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych). Zgodnie z objaśnieniami do sprawozdania rzeczowo – finansowego z zakresu świadczenia wychowawczego Ośrodek właściwie w części A1 i A2 sprawozdania nie pomniejszył o zwroty nienależnie pobranych świadczeń, a w części B1 wiersz 3 zawarł dane dotyczące kwoty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych potrąconych w danym miesiącu z bieżąco wypłacanych świadczeń.

Ponadto poddano analizie liczbę świadczeń wychowawczych przekazanych w formie rzeczowej lub opłacenia usług wykazanych przez organ w sprawozdaniu SW-G za sierpień 2019 r. z przedłożonymi listami wypłat. W sprawozdaniu wykazano wypłatę 4 świadczeń w formie rzeczowej łącznie na kwotę 1.760 zł. Z przedłożonych list wypłat dwie – nr 000345/2019 i nr 000346/2019 - opiewają łącznie na kwotę 1.760 zł i oznaczone są jako bony sodexo. Znamiona wypłaty świadczenia wychowawczego w formie rzeczowej (opłacenia usług) mają listy nr: 000339/2019, 000340/2019, 000341/2019, 000342/2019, 000343/2019 i 000344/2019 oznaczone jako konto bankowe-wypłata instytucje ZGMK, EWE lub Superkom. Łącznie opiewają one na kwotę 1.550 zł. Z wyjaśnień Dyrektora wynika, że wypłaty te nie zostały zakwalifikowane do formy rzeczowej lub opłacenia usług z powodu nieodznaczenia przy tworzeniu planu wypłat formy ”usługa”, a błędy te zostaną niezwłocznie naprawione w systemie.

Zatem jednostka terminowo sporządziła sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Błędnie wskazała liczbę i kwotę świadczeń wypłaconych w formie rzeczowej oraz liczbę złożonych wniosków.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczenia wychowawczego. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie związane z brakiem upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczenia wychowawczego jednego z pracowników.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie w terminie rozpatrzenia 3. wniosków z poprzedniego okresu świadczeniowego oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości w zakresie liczby i kwoty świadczeń wypłacanych w formie rzeczowej i liczby złożonych wniosków.

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 5.

Zespół kontrolny po dokonaniu analizy dokumentacji kontrolnej, stwierdził niepoprawnie sporządzone sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez jednostkę zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w postaci wykazania

nieprawidłowej liczby i kwoty wypłaconych świadczeń w formie rzeczowej lub opłacenia usług, a także nieprawidłowej liczby zarejestrowanych wniosków.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań, zgodnie ze stanem faktycznym,
- prawidłowe, zgodne ze stanem faktycznym kwalifikowanie wypłacanych świadczeń wychowawczych do formy rzeczowej lub opłacenia usług.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092 ze zm.) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Wojciech Perczak
Wicewojewoda Lubuski

Otrzymują: Burmistrz Sulechowa